

*BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Foreign Trade
and Economic Relations
State Veterinary Office of
Bosnia and Herzegovina*

V E T E R I N A R Y B O R D E R I N S P E C T I O N

Davor Milošević, DVM

- State Veterinary Office of Bosnia and Herzegovina

SISTEM ZA KONTROLU UVOZA U BIH

FVO-2.3. /27.06.2008

STVARANJE GVI U BIH

GVI nisu samo **prva zaštita i prepreke** protiv ulaska bolesti u zemlju, nego predstavljaju **dobar pokazatelj kvaliteta upravljanja veterinarskim servisima** za kontrolu zdravlja životinja i učešća veterinara u javnom zdravlju.

STVARANJE GVI U BIH

- Potreba za veterinarskim servisima BiH u oblasti uvoza i graničnim veterinarsko inspekcijskim prelazima (GVIP) je naglašena u završnom izvještaju misije EU/DG-SANCO koju je proveo u Bosni i Hercegovini od 6. do 10.11.2000.godine.

Pravni i regulatorni okvir po kome radi GVI BiH

- Zakon o veterinarstvu u BiH
(“Službeni glasnik BiH”, broj 34/02)
- Odluka o veterinarskoj svjedodžbi o zdravstvenom stanju životinja i pošiljaka životinjskog podrijetla u unutarnjem i međunarodnom prometu (“Službeni glasnik BiH”, broj 33/03)
- Odluke o uvjetima uvoza i provoza živih životinja , proizvoda i namirnica životinjskog podrijetla , lijekova , stočne hrane i otpadaka u BiH (“Službeni glasnik BiH, broj 17/04)

Pravni i regulatorni okvir po kome radi GVI BiH

- Odluke o uvjeti i načinu rada graničnih –veterinarsko inspekcijskih prijelaza u BiH (“Službeni glasnik BiH”, broj 49/04)
- Odluke o veterinarskim pregledima životinja u prometu preko granica u BiH (“Službeni glasnik BiH”, broj 42/06)
- Odluke o načinu obavljanja veterinarskog pregleda hrane za životinje, veterinarskih lijekova, medicinskih pomagala, otpadaka životinjskog porijekla i drugih materija kojima se može prenijeti zarazna bolest u prometu preko BiH (“Službeni glasnik BiH”, broj 42/06)

Uloga veterinarske službe na granici

- Granična služba za veterinarsku inspekciju obavlja veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrole na 10 odobrenih i kategoriziranih graničnih veterinarskih prijelaza na granicama BiH.
- U provedbi inspeksijskog nadzora GVI provodi veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrolu nad uvozom,provozom i izvozom pošiljaka životinja i proizvoda životinjskog podrijetla,objekata i robe kojima se mogu prenositi zarazne bolesti i tako ugroziti živote i zdravlje ljudi kao i životinja.
- Pored navedenog GVI ima pravo i obavezu obaviti veterinarsku kontrolu uvjeta prijevoza pošiljki,pretovara,i privremenog skladištenja dezinfekcijom vozila.
- GVI ima pravo uzimati uzorke za brze pretrage kao i slanja istih u ovlaštene laboratorije na ispitivanja.
- Provodi i kontrolira veterinarski red na graničnim prijelazima, skladištima, carinskim skladištima i slobodnim carinskim zonama.

Redoslijed procedura na ovlaštenom GVIP

- Pošiljke koje se iz drugih zemalja uvoze u BiH moraju proći kontrolu na ovlaštenom GVIP-u , moraju biti podvrgnute veterinarskim kontrolama i moraju ih pratiti originalni dokumenti koji su izdani od strane nadležnog organa zemlje porijekla proizvoda i ostala originalna dokumentacija u skladu sa bih zakonodavstvom.
- GVI i carinske službe osiguravaju primjenu ovih propisa.
- Za pošiljke živih životinja i nekih proizvoda životinjskog porijekla uvoznik mora posjedovati dozvolu za uvoz izdanu od Kancelarije za veterinarstvo BiH .

Najava o dolasku pošiljke na ovlaštenu GVIP

- Uvoznik odnosno njegov pravni zastupnik 24 sata prije ulaska pošiljke na ovlaštenu GVIP izvještava GVI elektronski, faksom ili lično o vremenu dolaska pošiljke.
- Obavijest se predaje na obrascu 1a (odnosno ZVUD-u odnosno CVED-u kada se usvoji navedeni oblik obrasca) popunjavanjem njegovog prvog dijela tj. prve stranice.

Veterinarske kontrole na ovlaštenim GVIP BiH

- Svaku pošiljku koja se uvozi u BiH mora pratiti originalni veterinarski certifikat ,originalni veterinarski dokumenti ili neki drugi originalni dokumenti koji su u skladu sa važećim veterinarskim propisima.
- GVI inspektor obavlja sljedeće kontrole:
 - kontrolu dokumenata
 - kontrolu identiteta
 - fizičku kontrolu

Dokumentacijska kontrola

- Svaku pošiljku koja je predmetom veterinarske kontrole bez obzira na dozvoljenu carinsku obradu ili korištenje GVI mora izvršiti kontrolu dokumentacije .
- Kontrola podrazumijeva provjeru podudarnosti dokumenata i podataka sa prije dostavljenim podacima i dokumentima kada je pošiljka najavljivana.
- GVI vrši provjeru podudarnosti dozvole za uvoz i dokumenata priloženih uz pošiljku, kao potrebu pružanja garancija koje se traže zakonskim propisima u BiH.
- Veterinarski certifikati moraju biti originali, prevedeni na jednom od službenih jezika u BiH odnosno u skladu sa propisima o izgledu certifikata za tu vrstu pošiljki.

Identifikacijska kontrola

- Identifikacijski pregled kao i fizički pregledi trebaju se vršiti na mjestima predviđenim za takve preglede da se izbjegne mogućnost međusobne kontaminacije, širenje bolesti kao i uzimanje u obzir temperaturnog režima predviđenog za takve kontrole.
- Kada pošiljka proizvoda stigne na GP u kontejnerima, kontroliše se usklađenost plombi koje je stavilo nadležno tijelo i provjerava da li se podaci na njima slažu sa podacima navedenim u pratećim veterinarskim dokumentima.

Identifikacijska kontrola

- Kod svih kontrola životinja i kada je to zakonski neophodno, potrebno je utvrditi podudarnost identifikacijskih oznaka na certifikatu i na životinjama.
- Potrebno je usporediti težinu pošiljke sa onom navedenom u veterinarskom dokumentu gdje je neophodno i izvagati pošiljku.
- Kontrole identiteta vrše se na svakoj pošiljci, a ako pošiljke sadrže veliki broj životinja kontrola identiteta može se vršiti na 10% životinja u pošiljci sa minimum 10 životinja predstavnika provjerenih po pošiljci.

Fizički pregled pošiljke

Fizičke kontrole proizvoda vrše se kako bi se utvrdilo da isti još uvijek ispunjavaju uvjete dane propisima BiH i Unije i da je proizvod u odgovarajućem stanju da se koristi u svrhu navedenu u popratnim certifikatima.

- Garancije porijekla potvrđene od strane druge zemlje moraju garantirati da navedeni transport proizvoda nije izmijenio prvobitno stanje proizvoda u pogledu senzorskih svojstava kao što su miris,boja,gustoća,okus.
- Bez obzira na tip proizvoda potrebno je izvršiti sljedeće kontrole:
 - kontrolu stanja proizvoda i prevoznog sredstva da bi se utvrdili nedostaci.
 - usporedbu stvarne težine pošiljke i one navedene u veterinarskom certifikatu.

Fizički pregled pošiljke

kontrolu ambalaže i svih oznaka (pečati,etikete) kako bi se utvrdilo da su one u skladu sa domaćim propisima

- kontrolu temperature u prevoznom sredstvu shodno propisanoj za tu vrstu pošiljke
- uzimanje uzoraka za laboratorijska testiranja u ovlaštenim laboratorijima

Fizičke kontrole pošiljki životinja

Fizičke kontrole podrazumijevaju kontrole životinja kako bi se utvrdilo da one zadovoljavaju uslove i da odgovaraju svrsi za koju su namijenjene a koja je navedena u veterinarskom certifikatu.

- Klinički pregled životinja se sastoji od promatranja općeg zdravstvenog stanja i ponašanja cijele skupine ili reprezentativnog broja
- Vrši se promatranje dišnog i probavnog sistema

Fizičke kontrole pošiljki životinja

- Pored opisanog kliničkog pregleda, potrebno je obaviti procjenu sposobnosti životinje za daljnji prijevoz na osnovu prethodno prijedrenog puta prethodnog hranjenja napajanja i odmora kao i dužina putovanja do odredišta...
- Nakon izvršenih pregleda GVI donosi pisanu odluku o pregledanoj pošiljci i stavlja žig **UVOZ DOZVOLJEN ILI UVOZ ZABRANJEN** na veterinarski certifikat, brojem protokola pod kojim je zavedena pošiljka ,datum pregleda otiskom pečata, potpisom nadležnog inspektora i faksimilom.
- GVI sastavlja zapisnik u kome je opisan tok pregleda kao i vrijeme početka i završetka veterinarskog pregleda. Odluka da za pregledanu pošiljku nema smetnji za uvoz ili provoz napisana je i u zapisniku.
- Prvi primjerak zapisnika dostavlja uvozniku ,prvu ovjerenu kopiju dostavlja carini a treću kopiju zadržava uz predmet pošiljke na GP.

Geografija Bosne i Hercegovine

- Bosna i Hercegovina je smještena na jugoistoku Evrope, u zapadnom dijelu Balkana. Ukupna površina zemlje je 51.129 km². Graniči sa Hrvatskom na sjeveru, sjeverozapadu i jugu (ukupna dužina granice: 932 km), 312 km sa Srbijom na istoku i jugoistoku, te 215 km sa Crnom Gorom na istoku i jugoistoku. Na krajnjem jugu Bosna i Hercegovina izlazi na Jadransko more, u dužini od 20 km, koji se nalaze na teritoriji općine Neum.

Gdje se izvodi kontrola uvoza?

- Pošiljke proizvoda mogu ulaziti na teritoriju Bosne i Hercegovine samo preko odobrenih ganičnih veterinarskih prijelaza koje određuje Vijeće ministara, na prijedlog Kancelarije za veterinarstvo, kada je utvrđeno da udovoljavaju uslovima u skladu sa članom 24. i 25. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini “Službeni glasnik BiH”, BiH broj 34/02.
- Član 4. i 7. Odluka o uslovima i načinu rada graničnih veterinarsko inspekcijskih prelaza u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 49/04)

Koliko ulaznih tačaka postoji u zemlji?

- U Bosnu i Hercegovinu dozvoljen je uvoz živih životinja, proizvoda, namirnica životinjskog porijekla, lijekova, stočne hrane i otpadaka na 10 graničnih prelaza
- U zahtjevu za izdavanje rješenja uvoznik može zahtijevati samo jednu zemlju izvoza robe, te granični prelaz odobren za uvoz.

GRANIČNI PRELAZI U BIH

- Aerodrom
- Doljani
- Gorica
- Gradiška
- Izačić
- Klobuk
- Kamensko
- Karakaj
- Orašje
- Rača
- Aerodrom
- Metković -RH
- Vinjani Donji -RH
- Stara Gradiška -RH
- Ličko Petrovo Selo -RH
- Ilino Brdo -CG
- Kamensko -RH
- Mali Zvornik -SR
- Županja- RH
- Sremska Rača-SR

Saradnja između graničnih službi –konkretni primjeri saradnje

- Saradnja između carinskih i veterinarskih službi predstavlja zakonsku obavezu u cijeloj BiH , a sprovodi se kroz:
 - carinsku legislativu
 - veterinarsku legislativu
- Niti jedna pošiljka koja podliježe veterinarskoj kontroli ne može ući u BiH bez provjere graničnog veterinarskog inspektora.
- Granična veterinarska inspekcija i carina ne dozvoljava uvoz pošiljki koje podliježu veterinarskoj kontroli ukoliko joj nije dostavljen dokaz da su one obavljene sa zadovoljavajućim rezultatima .
- Granična veterinarska inspekcija i carina ne dozvoljava uvoz pošiljki koje podliježu inspekcijskim pregledima van za to predviđenih i odobrenih graničnih prijelaza.

Saradnja između graničnih službi –konkretni primjeri saradnje

- Carina će dozvoliti namjeravanu upotrebu pošiljke samo u skladu s odlukom graničnog veterinarskog inspektora.
- Carina mora ispoštivati odluke i naredbe koje donese granični veterinarski inspektor kada su u pitanju pošiljke koje podliježu veterinarskom pregledu.
- Kada god je potrebno carinski službenici kontaktiraju granične veterinarske inspektore za pomoć, podršku ili pojašnjenje.

Strategija integrisanog upravljanja granicom BiH(IBM)

- Kao rezultat aktivnosti vezanih za pristupanje Sporazumu stabilizacije i pridruživanja Europskoj uniji, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je dana 04.07.2005. godine usvojilo Strategiju integrisanog upravljanja granicom Bosne i Hercegovine, te i formalno uspostavilo Međuagencijsku radnu grupu za njenu provedbu.
- Ministarstvo sigurnosti BiH, koje koordinira aktivnosti integrisanog upravljanja granicom, pripremi je Novu Strategiju integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini, za koju su već dobijene potrebne saglasnosti i mišljenja, i koja će ubrzo biti dostavljena Vijeću ministara na razmatranje i usvajanje.

Potpisani sporazumi (Međuagencijska saradnja 5.2. IBM)

- Potpisan sporazum o međusobnoj suradnji između Ureda za veterinarstvo BiH i Državne granične službe BiH.
- -Sporazum potpisali direktori agencija. Br. 01-1-02-22-1/06 Sarajevo, 25 10 2006.
- Potpisan sporazum o međusobnoj saradnji između Kancelarije za veterinarstvo BiH i Uprave za indirektno oporezivanje BiH.
- -Sporazum potpisali direktori agencija. Br. 01-1-27-173-2/06 Sarajevo, 15.09. 2006.
- Sporazumi su potpisani u cilju omogućavanja nesmetanog toka kretanja roba i prevoznih sredstava u želji da se olakša promet životinja i proizvoda životinjskog porijekla, a da se istovremeno onemogući unošenje zaraznih bolesti životinja i po zdravlje štetnih proizvoda životinjskog porijekla.

Lista roba za koje se traže inspekcijski pregledi

- Dana 16. 05. 2005. godine usuglašen je dokument pod nazivom Objedinjeni spisak roba koje podliježu kontroli nadležnih inspekcijskih organa koji su usuglasili Odsjek za procedure u Sektoru za carine UIO zajedno sa inspekcijskim organima BiH, entitetima i Brčko distriktom.
- Navedeni spisak roba se primjenjuje na čitavom carinskom području BiH. Isti se nalazi na Internet stranici UIO BiH, www.uino.gov.ba.

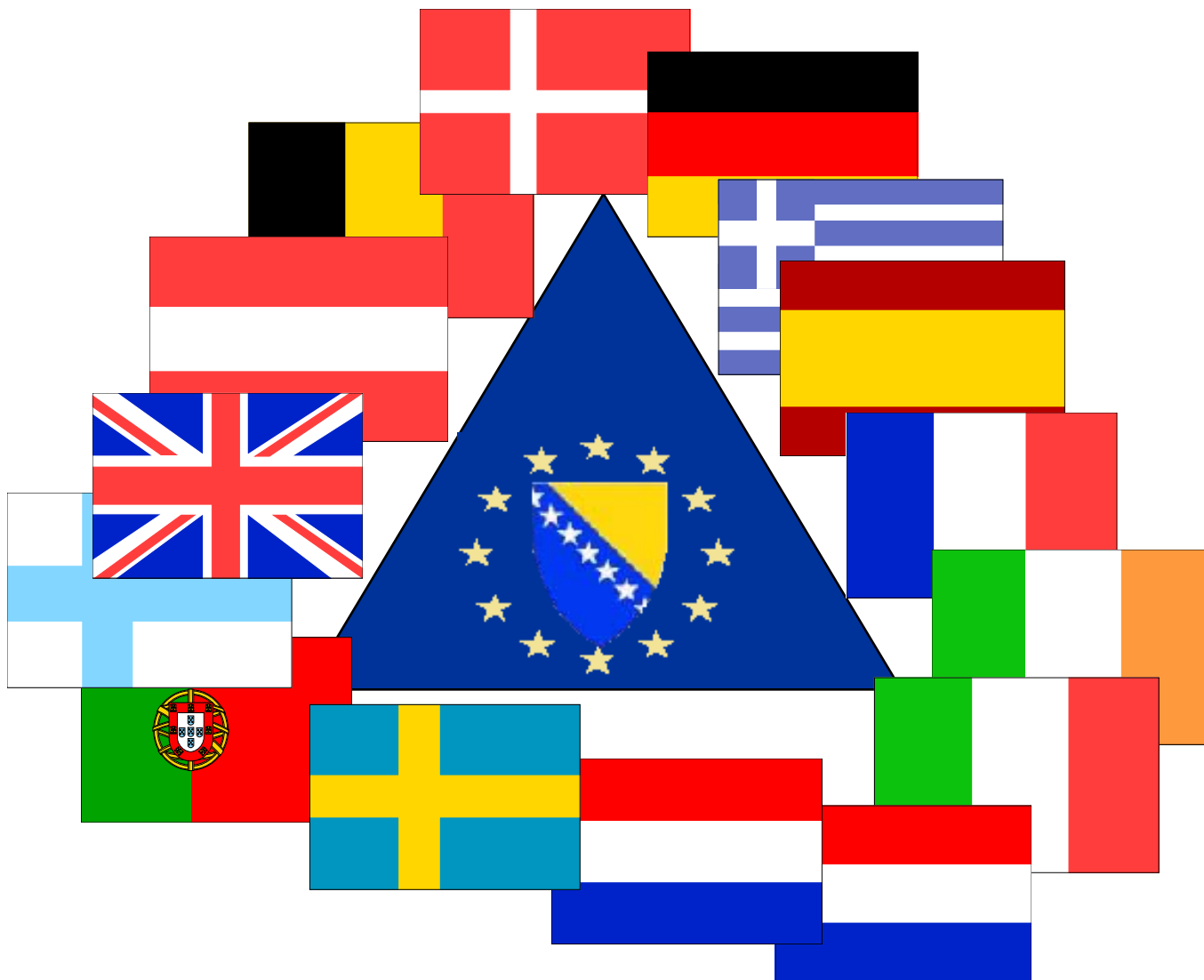
Saradnja unutar službe (IBM 5.1.3.1.)

- Izrada Nacionalnog plana reforme
- Sistematizacija relevantne evropske legislative i tehničke dokumentacije
- Uporedba zakonodavstva GVI sa zakonodavstvom EU kako bi se utvrdile sve postojeće razlike
- Izraditi zakonodavstvo GVI, koje će biti u potpunosti usklađeno sa zakonodavstvom i najboljim praksama EU.
- Formiranje stručno savjetodavnog tima/ova za uspostavu efikasnijeg sistema rukovođenja i organizacije Akcioni Plan GVIP.

Saradnja unutar službe (IBM 5.1.3.1.)

- Plan redukcije broja GVIP sa akcentom na strukturiranje dugoročnih, srednjeročnih i kratkoročnih GVIP
- Harmonizacija rada službe prema zahtjevima i prema standardima EU i IBM
- Izrada kompletne tehničke dokumentacije za rad službe (Priručnik za rukovođenje službe, Priručnik za rukovođenje graničnim veterinarsko inspektorskim prijelazom)
- Uspostava GVIP „pilot projekta“ Aerodrom Sarajevo kao platforme za rad prema standardima, praktično rukovođenje i organizaciju, analizu rizika, obuku inspektora

**GLAVNI ZADATAK KANCELARIJE ZA VETERINARSTVO BiH:
POTPUNA HARMONIZACIJA SA VETERINARSKOM
LEGISLATIVOM EU.**

HVALA NA PAŽNJI